

Stadsparken avsnitt 7

Alphyddan.

Den 27 april 1902 öppnades Jönköpings Turisthotell och någon gång under 1965 försvann Alphyddan. När restaurangen byter namn är en oklarhet men under Turisthotellets och Alphyddans tid var det utan tvekan restaurangen med stadens vackrast utsikt. Maten var kanske inte den allra bästa, men det var absolut ett av stadens främsta matställen. Menyn nedan innehåller en hel del att välja på.

Men det var nog inte maten som drog, det var nog inte maten som gjorde Alphyddan till den sägenomspunna plats som den kom att bli. Nej jag tror att de Jönköpingsbor som idag alltid orerar över ”varför rev man Alphyddan”, mest minns dansen och nöjet. Men Alphyddan var inte byggd som restaurang från början.

Här syns Alphyddan, långt innan den blev Alphyddan och till och med innan den blev Jönköpings Turisthotell.

Titta längst bort till höger, visst ser det ut som tornet på Alphyddan. På taket rakt fram i bild står det Utställningens Restaurang, nej det är inte huset till höger med det vackra tornet som åsyftas. Det huset kan ni se här:

Men vad är nu detta.? Så har det aldrig sett ut! Jo, det har det. Året är 1901 och det är Industri- och Slöjduitställningen i Gävle. Det vackra huset är utställningshall för Svenska Mosskulturföreningen, en landsomfattande förening, som tillkommit under sista delen av 1800-talet för att ta i anspråk de resurser som fanns i Sveriges mossar. Det är kanske inte allmänt känt men Småland är det landskap med mest mossmark i vårt avlånga land och därför kom man att förlägga sitt huvudkontor och sin utvecklingsavdelning till Jönköping. Kontoret och experimentsalarna låg vid Tullportsgatans östra sida, i hörnet till Föreningsgatan. Ja, det är Mosskulturföreningen, som är föreningen i Föreningsgatan. Denna storslagna förening deltog i utställningen i Gävle och byggde därför ett av de pampigaste husen på utställningen.

Men nu åter till Jönköpings Turisthotell. AB Stadsparkens Turisthotell ansökte om plats för att uppföra ett turisthotell med en första klassens restaurang på bergsplatån mitt emot lekplatsen (Stadsparksvallen). Postmästare Olsson, direktör Karnell var två av bolagsstiftarna. Andra kända namn var J G Sandwall, han med Sandwalliska Gjuteriet (JMW) och Ernst Hartman, direktör i ölbranschen (Krönleins). Tillstånd gavs, utställningshuset i Gävle köptes upp och monterades ner, fördes på järnväg till Jönköping och där återuppfördes det.

Här heter det till och med Nya Hotellet. Det kompletterades så småningom med en stor inglasad veranda på tre sidor om huset och en musikpaviljong, inglasad sådan på berget ner mot staden.

Alphyddan var en sommarrestaurang. Huset var inte vinterbonat, det var till exempel enkla fönster i stort sett i hela huset. Min syster berättade att hon en

gång varit på Sylvesterbal, det hette så när man firade nyårsafton ute, och det var så kallt att de fick sitta med ytterkläderna på sig inomhus för att inte förfrysa. Detta var på 1950-talet. Nåväl, en del av Alphyddan brann 1963 och 1965 revs byggnaden, den ansågs inte gå att rädda. Det typiska tornet räddades dock av den driftige entreprenören Mats Hultgren, som ställer upp det på gården till June karosserier mellan Jönköping och Huskvarna.

Denne framgångsrike herre fick för sig att överta motellet Margrethehus utmed motorvägen vid Gränna och utsmyckade då motellet med Alphyddans torn. Det blev mycket populärt som diskotek på 1990-talet under namnet Submarine. Dock köpte en ny ägare stället. Tog ner tornet och ersatte det med ett flygplan och döpte om motellet till Flygaren.

Tornet förvisades till marken och där stod det sedan till 2010. Det lär nu finnas som tak på ett lusthus i en villaträdgård i Ödeshög. Det återstår bara att leta reda på det vid ett tillfälle.

Lennart Lindberg

